

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Κοινοβουλευτική Ομάδα

Αθήνα, 01 Οκτωβρίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς: Τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κo Σταύρο Παπασταύρου

Θέμα: «Από την “μεγάλη ευκαιρία” στην ακύρωση: Το φιάσκο του Προγράμματος “Απόλλων”»

Αξιότιμε κ. Υπουργέ,

Η ενεργειακή δημοκρατία και η συμμετοχή των πολιτών και των τοπικών κοινωνιών στην ενεργειακή μετάβαση αποτελούν θεμελιώδεις αρχές για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και τη μείωση των ενεργειακών ανισοτήτων στο πλαίσιο προώθησης και ενίσχυσης της λεγόμενης ενεργειακής Δημοκρατίας. Στο πλαίσιο αυτό, οι ενεργειακές κοινότητες πολιτών αποτελούν κομβικό εργαλείο για την ενίσχυση της αυτοπαραγωγής και την κάλυψη των αναγκών σε κρίσιμους τομείς, όπως ο πρωτογενής. Ειδικότερα, όπως είναι γνωστό, η γεωγραφική μορφολογία της Κρήτης καθιστά τις γεωτρήσεις και τις αντλήσεις για την εξασφάλιση του αρδευτικού νερού απαραίτητες, με αποτέλεσμα το κόστος παραγωγής των αγροτών να επιβαρύνεται σημαντικά από το υψηλό ενεργειακό κόστος. Με στόχο την αντιμετώπιση του προβλήματος, ενεργειακές κοινότητες που συνδέονται με Τοπικούς Οργανισμούς Εγγείων Βελτιώσεων (ΤΟΕΒ) στο Ηράκλειο, το Λασιθί και τα Χανιά κατέθεσαν αιτήσεις για τη σύνδεση φωτοβολταϊκών σταθμών με το δίκτυο.

Οι αιτήσεις αυτές, όπως γνωρίζετε, απορρίφθηκαν από τον Διαχειριστή Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΔΕΔΔΗΕ). Στην επίσημη απάντησή του υπ' αρ. ΓρΔ/257953/04.07.2024, ο ΔΕΔΔΗΕ επικαλέστηκε αφενός τυπικές ελλείψεις των φακέλων (συγκεκριμένα την μη αναγγελία των ιδιωτικών συμφωνητικών μίσθωσης στις αρμόδιες ΔΟΥ) σε συνδυασμό με την αδυναμία απορρόφησης της παραγόμενης ενέργειας, καθώς το δίκτυο της Κρήτης είναι «κορεσμένο». Συγκεκριμένα, στο ως άνω έγγραφο αναφέρεται ότι η φύση της διαδικασίας υποδοχής αιτήσεων χορήγησης όρων σύνδεσης στα κορεσμένα δίκτυα, συμπεριλαμβανόμενου του κορεσμένου δικτύου της Κρήτης, κατόπιν της με νομοθετική διάταξη διάθεσης συγκεκριμένου περιθωρίου ισχύος και μέχρι εξαντλήσεως αυτού βάσει της σειράς προτεραιότητας στην εξέταση των υποβληθεισών αιτήσεων βάσει του χρόνου υποβολής τους, δεν επιτρέπει την σε μεταγενέστερο χρόνο υποβολή πρόσθετων εγγράφων. Η έλλειψη ηλεκτρικού χώρου αναδεικνύεται, άλλωστε, ως το σοβαρότερο εμπόδιο για την περαιτέρω ανάπτυξη των ενεργειακών κοινοτήτων, γεγονός το οποίο έχουμε ήδη επισημάνει διά της υπ' αρ. πρωτ. 5358/14.05.2025 Ερώτησής μας. Από το σύνολο των 1.541 εκκρεμών έργων, τα 1.058 έχουν ήδη λάβει γνωστοποίηση αδυναμίας σύνδεσης. Χαρακτηριστικό είναι ότι σε συγκεκριμένες περιοχές, μεταξύ των οποίων και η Κρήτη, το ποσοστό των έργων που δεν έχουν προοπτική σύνδεσης φτάνει το 70% έως 80%, γεγονός που δημιουργεί σημαντικές ενεργειακές ανισότητες μεταξύ των διαφόρων περιοχών και φορέων.

Σε απάντηση της υπ' αρ. πρωτ. 5295/26.06.2024 Ερώτησης που κατατέθηκε από βουλευτές του ΠΑΣΟΚ, το Υπουργείο επιβεβαίωσε ότι η Κρήτη ως περιοχή είναι κορεσμένη βάσει αποφάσεων της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων ενώ όσον αφορά στο αίτημα εξασφάλισης επιπλέον ηλεκτρικού χώρου στην περιοχή απάντησε ότι απαιτείται εισήγηση εκ μέρους των διαχειριστών για την τεχνική δυνατότητα να δοθεί επιπλέον ισχύς για την εγκατάσταση και λειτουργία νέων σταθμών ΑΠΕ. Ωστόσο, το Υπουργείο, αντιλαμβανόμενο τη μεγάλη ζήτηση για την κάλυψη ενεργειακών αναγκών, πρότεινε ως λύση στο πρόβλημα του ενεργειακού κόστους των ΤΟΕΒ, το λεγόμενο πρόγραμμα «Απόλλων», το οποίο, κατά τα διαλαμβανόμενα στην απάντηση, θα κάλυπτε με πράσινη ενέργεια σημαντικό μέρος των ενεργειακών αναγκών των ευάλωτων συμπολιτών μας, των ΟΤΑ Α' και Β βαθμού, των ΔΕΥΑ και των διαδόχων τους αλλά και 3.500 παροχών κατανάλωσης Τοπικών και Γενικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων σε όλη την επικράτεια.

Μάλιστα, το Υπουργείο ανέφερε ότι η υλοποίηση του προγράμματος «Απόλλων» και συγκεκριμένα η συμμετοχή των ΤΟΕΒ σε αυτό συνιστά μια μεγάλη ευκαιρία ανάπτυξης όλου του αγροτικού πρωτογενούς τομέα, μείωσης του ενεργειακού κόστους και αύξησης της ανταγωνιστικότητάς τους. Με λίγα λόγια, το πρόγραμμα «Απόλλων» είχε παρουσιαστεί από την Κυβέρνηση ως το μεγαλύτερο πρόγραμμα ενεργειακού συμψηφισμού. Αντ' αυτού, μολονότι το πρόγραμμα είχε προβλεφθεί να εξελιχθεί σε τρεις διακριτές φάσεις, έχουν παρέλθει σχεδόν δύο έτη από την έναρξή του, χωρίς να έχει ολοκληρωθεί ούτε η πρώτη φάση, με αποτέλεσμα να είναι πρακτικά αδύνατη η τήρηση των προθεσμιών που είχαν τεθεί από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Σε αυτό το σημείο, όμως, επαναλαμβάνουμε και την ουσιαστική μας διαφορά: εμείς είμαστε υπέρ των ΤΟΕΒ, ΓΟΕΒ, των ΟΤΑ και των Αγροτικών Συλλόγων που θα λειτουργούν ως αυτοπαραγωγοί ενέργειας μέσω των Ενεργειακών Κοινοτήτων, ενώ εσείς μιλάτε για προνομιούχους καταναλωτές των μεγάλων και λίγων «ημετέρων», τα γνωστά καρτέλ ενέργειας, με στόχο όχι την δίκαιη ενεργειακή μετάβαση, αλλά έναν άνευ προηγουμένου οικονομικό συγκεντρωτισμό που αφήνει την κοινωνία πίσω.

Παράλληλα, σύμφωνα και με ανάλυση του Green Tank τον Μάιο του τρέχοντος έτους, στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται 1.703 ενεργειακές κοινότητες όλων των νομικών μορφών. Ωστόσο, το θεσμικό περιβάλλον, οι δυσκολίες στην πρόσβαση σε ηλεκτρικό χώρο και η έλλειψη χρηματοδοτικής υποστήριξης έχουν οδηγήσει σε πλήρη στασιμότητα, αποθάρρυνση νέων προσπαθειών και ακύρωση πλήθους έργων. Τα ανωτέρω συμπεράσματα επισφραγίστηκαν από τα πολύ πρόσφατα δημοσιεύματα, σύμφωνα με τα οποία, το πρόγραμμα «Απόλλων» φέρεται να απεντάσσεται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας με αποτέλεσμα να μένει στον αέρα ένα υψίστης σημασίας για τις τοπικές κοινωνίες κονδύλι ύψους 100 εκατομμυρίων ευρώ, ακυρώνοντας στην ουσία της την κυβερνητική «λύση» που είχε παρουσιαστεί στο παρελθόν.

Τα γεγονότα αυτά αποδεικνύουν πέραν αμφιβολιών ότι η Κυβέρνηση *αφενός* προβάλλει ως αναπτυξιακό εργαλείο ένα πρόγραμμα το οποίο εν τέλει δεν μπορεί να υλοποιήσει και *αφετέρου* επιβεβαιώνει την αδιαφορία της στην ανάπτυξη των τοπικών κοινοτήτων όσον αφορά στην παραγωγή και την κατανάλωση ενέργειας, ενισχύοντας έτσι τις θέσεις μας περί ενίσχυσης των ολιγοπωλίων, όξυνσης των κοινωνικών

ανισοτήτων στον τομέα της ενέργειας και μη προώθησης και ενίσχυσης της ενεργειακής Δημοκρατίας. Οι συγκεκριμένες πολιτικές επιλογές έρχονται σαφώς σε πλήρη αντίθεση με τις αρχές της αποκεντρωμένης παραγωγής ενέργειας, υποθάλποντας την ενεργειακή αυτονομία και στηρίζοντας τα ήδη υπάρχοντα συγκεντρωτικά μοντέλα που ευνοούν συγκεκριμένα συμφέροντα.

Δεδομένων όλων των ανωτέρω και πρωτίστως της κρίσιμης κατάστασης με τη λειψυδρία στην Κρήτη, η οποία απαιτεί τη μείωση του κόστους του αρδευτικού νερού.

Ερωτάσθε κύριε Υπουργέ,

- 1. Επιβεβαιώνετε τα δημοσιεύματα περί απένταξης του Προγράμματος «Απόλλων» από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας;*
- 2. Εάν ναι, σε ποιες ενέργειες θα έπρεπε να έχετε προβεί έως σήμερα ώστε οι ενέργειες του Υπουργείου να βρίσκονται σε συμφωνία με τα σχετικά χρονοδιαγράμματα των τριών φάσεων του Προγράμματος;*
- 3. Εφόσον είναι αληθής η απένταξη του Προγράμματος «Απόλλων» από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, προτίθεστε να εξασφαλίσετε τη χρηματοδότηση του Προγράμματος από άλλες πηγές και, αν ναι, ποιες είναι αυτές και ποιο είναι το σχετικό χρονοδιάγραμμα;*
- 4. Πώς σκοπεύετε να διαχειριστείτε τις επιπτώσεις της απένταξης του Προγράμματος σε ΟΤΑ, ΤΟΕΒ, ΓΟΕΒ και ΔΕΥΑ, οι οποίοι είχαν προσανατολιστεί στη σύσταση Ενεργειακών Κοινοτήτων στο πλαίσιο του συγκεκριμένου προγράμματος;*
- 5. Προτίθεστε να θεσπίσετε ένα νέο θεσμικό πλαίσιο που θα ενισχύει την ενεργειακή δημοκρατία και θα υποστηρίζει την αυτοπαραγωγή, λαμβάνοντας υπόψιν τα υφιστάμενα εμπόδια;*
- 6. Προτίθεται η Κυβέρνηση να θεσπίσει ρυθμίσεις ώστε να αποκλείεται η κατάχρηση του θεσμού των ενεργειακών κοινοτήτων από ιδιωτικές εταιρείες;*
- 7. Λαμβανομένων υπόψιν των τελευταίων εξελίξεων, πώς σκοπεύει το Υπουργείο να καλύψει τις ανάγκες των αγροτών της Κρήτης και να μειώσει*

το ενεργειακό κόστος άρδευσης, αν δεν εξασφαλίζεται ηλεκτρικός χώρος για τις ενεργειακές τους κοινότητες;

- 8. Θα δεσμευθείτε για τη θεσμική αποκατάσταση της προτεραιότητας εξέτασης των αιτημάτων των ενεργειακών κοινοτήτων, όπως προβλέπουν οι Οδηγίες ΕΕ 2018/2001 και 2019/944;**

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Αικατερίνη (Κατερίνα) Σπυριδάκη

Ελένη Βατσινά

Φραγκίσκος Παρασύρης

Εμμανουήλ Χνάρης

Εμμανουήλ Χριστοδουλάκης